

Revista de l'associació
de pares de nens sords
de Catalunya

juny de 2003
número 12
preu de compra voluntària: 2 euros

l'espai

d'APANSCE



**Apansce navegant
en aigües turbulentes...**



l'Espai

Aquesta revista està editada per l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya APANSCE

Podeu contactar amb l'Associació o enviar articles i opinions per a la revista a aquesta adreça i fax:
c/ Pere Vergés, 1, 11a planta (Hotel d'Entitats La Pau). 08020 Barcelona
Telèfon 617 000 268. Fax 93 410 92 09
E-mail: apansce@inicia.es
Internet: www.apansce.com
Teletext del Canal 33: pàg. 869

Per fer-se soci d'Apansce o subscriptor de la revista: **Podeu baixar-vos la butlleta d'inscripció o de subscripció a la revista, de la pàgina web d'Apansce**

*Reunió el segon dissabte de cada mes al Cerecuser
c/ Regàs, 15. 08006 Barcelona*

En aquest número hi han col·laborat:

Jordi Aymerich
Josep Bertrana
Maribel Bardaji
Pere Cantenys
Santiago Frigola
Carme Garcia
Montse Gómez
Yves Lapalu
Conxita Leal
Judith Linares
Ricard López
Cèlia Matas
Ester Molins
Neus Pájaro
Josep M. Segimon
Núria Silvestre
Cecília Solanes
Alfons Sort
Xavier Vegas
Albert Vila
Patrícia Vilaró

Edició pàgines d'Apsocecat:
Victòria Salvador

Edició, disseny i maquetació:
Raquel Perich

Impressió:
MultiCopy Grafic
c/Consell de Cent, 119. 08015 Barcelona

Amb la col·laboració de:



Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

[SUMARI /] _WK\ S]

REPORTATGE

4
Treballar el diari amb alumnes sord/es

ACTUALITAT

6
Comentaris al pla director de l'educació especial de Catalunya

8
Visita al Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya
Què es Webvisual TV?

9
Colònies per a nens sords i Stage Multimedia per a joves sords
Rompiendo barreras
Una experiència

10
6 euros y el autobús
Visita a las instalaciones del Futbol Club Barcelona
Lengua de signos

11
2n Festival de Teatre Escolar Infantil i Juvenil de Sords de Catalunya

13
Transparència econòmica de les associacions

15
Article de Rosa Montero publicat en el País Semanal

17
Els premis Apansce

HUMOR

16
Léo, el nen sord. Yves Lapalu

L'ESPAI D'APSOCECAT

18
Gran èxit de participació d'Apsocecat en el Firentitats'03

El que millora en l'educació dels nens sords i el que falta per fer

A Catalunya el 30,4% dels nens escolaritzats estan fent l'ESO. En el cas dels nens sords aquest percentatge és del 17%. El percentatge dels nens sords que acaben L'ESO és petit, i molt més petit que els dels oïdors que acaben.

No hi ha cap motiu per a que els nens sords acabin l'escolarització obligatòria amb un nivell de fracàs superior que els oïdors. No és així en altres països que ja fa anys van reformar i millorar l'ensenyament dels nens sords.

Però malgrat tot ens sembla que estem millorant. Ara els pares poden escollir la modalitat educativa del seu fill sord, almenys els que viuen a prop de l'àrea de Barcelona. En aquesta àrea hi ha dades a destacar:

El 80% dels nens sords van a centres públics

El 82 % dels nens sords a ESO segueixen la modalitat bilingüe

El 37% dels nens sords a Primària segueixen la modalitat bilingüe.

L'ESO en modalitat bilingüe va començar el 1996 amb 4 nens a un institut. L'any vinent estaran en una ESO amb modalitat bilingüe 42 nens.

Aquestes dades són de les taules que la Conselleria d'Ensenyament inclou en el *Pla Director de l'Educació Especial a Catalunya* i de les matriculacions actuals. En aquest número de la revista hi ha un escrit amb els comentaris d'APANSCE al Pla. En general trobem que la Conselleria fonamenta les seves propostes massa en "principis" formulats fa 10 ó 20 anys, i massa poc en analitzar els resultats de les seves polítiques i la comparació amb els països que obtenen millors resultats. Això ens serviria com a estímul i ens donaria uns objectius realistes.

Estem millorant, podem millorar molt més, i tot això és per la feina dels mestres, logopedes i professionals que treballen cada dia amb els nens sords.



Seguim lluitant per a que un nen sord tingui les mateixes probabilitats que un oïdor d'acabar l'ESO i accedir a estudis superiors. O almenys que només depengui d'ell, que hagi pogut entendre sempre el que es deia a la classe.



Lo que mejora en la educación de los niños sordos y lo que falta por hacer

En Cataluña el 30,4% de los niños escolarizados están haciendo la ESO. En el caso de los niños sordos este porcentaje es del 17%. El porcentaje de niños sordos que terminan la ESO es pequeño y mucho más pequeño que el de los oyentes que terminan.

No hay ningún motivo por el que los niños sordos terminen la escolarización obligatoria con un nivel de fracaso superior que el de los oyentes. No es así en otros países en los que ya hace años reformaron y mejoraron la enseñanza de niños sordos.

Pero, a pesar de todo, nos parece que estamos mejorando.

Ahora los padres pueden escoger la modalidad educativa de su hijo sordo o por menos los que viven cerca del área de Barcelona. En esta área hay datos que destacar:

El 80% de los niños sordos acuden a centros públicos.

El 82% de los niños sordos en la ESO siguen la modalidad bilingüe.

El 37% de los niños sordos en Primaria siguen la modalidad bilingüe.

La ESO en modalidad bilingüe empezó el 1996 con 4 niños en un instituto. El próximo año estarán en una ESO en modalidad bilingüe 42 niños.

Estos datos han sido extraídos de las tablas que la *Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya* incluye en el *Pla Director de l'Educació Especial a Catalunya* y de las matriculaciones actuales. En este número de la revista hay un artículo con los comentarios de APANSCE al *Pla*. En general pensamos que la Conselleria basa sus propuestas demasiado en "principios" formulados hace 10 ó 20 años, y muy poco en analizar los resultados de sus políticas y la comparación con los países que obtienen mejores resultados. Esto nos serviría como estímulo y nos daría unos objetivos realistas.

Estamos mejorando, podemos mejorar mucho más, y ésto es gracias a el trabajo de los profesores, logopedas y profesionales que trabajan cada día con los niños sordos.

Seguimos luchando para que un niño sordo tenga las mismas probabilidades que un oyente de terminar la ESO y acceder a estudios superiores. O al menos que sólo dependa de él que haya podido entender siempre lo que se decía en clase.

L'experiència que tot seguit exposarem té els seus orígens a finals anys vuitanta, i Pins es començà a treballar el diari. En aquests grups sorgiren algunes de les premis



Treballar el diari ar

Text:

Ester Molins,
Meritxell Cervantes,
Marta Vinardell,
Pepa Todolí.

Logopedes CREDAC Pere
Barnils. CEIPM Tres Pins
de Barcelona

i Maria Tiscar Ruíz'
Professora de Llengua
de Signes Catalana

L'experiència actual, que arrenca fa tres cursos, abasta els agrupaments d'alumnes sords/es de 1r, 2n i 3r de Primària de l'escola Tres Pins on, aquest curs, els alumnes sords són 33, configurant 8 agrupaments, i a cada nivell educatiu. Tot i que les docents responsables de dur a terme aquest treball han anat variant al llarg del tres cursos, la professional sorda s'ha consolidat com a figura estable de l'experiència, actuant així de referent d'adult sord.

Les premisses teòriques

Les nostres bases teòriques del treball del diari, i en general de la llengua escrita són:

- La llengua de signes, llengua 1, vehicula el desenvolupament de l'ensenyament i l'aprenentatge. No s'obvia en cap moment el llenguatge oral, però aquest no és l'exclusiu.
- A partir d'aquesta primera llengua, la LSC; l'alumnat sord pot construir coneixement, tal com ho fa l'alumnat oïdor
- Com a conseqüència, ens trobem que el nen/a sord/a podrà accedir al llenguatge escrit sense mediació explícita de l'oral.

El treball amb el diari

L'alumnat:

Entre l'alumnat que participa de l'experiència, la competència en llengua de signes no és homogènia donat que els moments d'incorporació a l'educació bilingüe són diversos. La diversitat de competència en la llengua vehicular determina també molta heterogeneïtat en les actituds i capacitats d'aprenentatge curricular.

Precisament per aquesta evident diversitat, l'activitat del diari s'ha plantejat sota un marc seqüenciat de rutines que tots els alumnes han còpsat i que els han permès participar a tots

Perquè el treball amb el diari:

Destaquem tres motius essencials pels quals ens plantejem el treball:

- **Adquisició de competència en llengua de signes a partir d'interactuar amb el diari i la notícia la qual proposa temàtiques diferents de les escolars pròpiament.** Cal tenir en compte que els interlocutors signants de la majoria dels nens sords no són equiparables ni en quantitat ni en qualitat als d'un nens oïdor.

L'entorn familiar més proper aprèn llengua de signes de manera quasi simultània al nen sord, cosa

que pot implicar una certa manca de fluïdesa en la comunicació. D'altra banda, els interlocutors adults competents que té a l'escola, les logopedes i mestres, els posen bàsicament en presència de temàtiques escolars.

El treball de les notícies amb un adult sord implica una oportunitat excepcional de practicar la llengua de signes en temàtiques fora de la quotidianitat.

- **Accés a la llengua escrita per la interacció amb el text informatiu i periodístic.** Històricament, s'ha entès l'aprenentatge de l'escrit en els nois sords absolutament depenent del llenguatge oral. S'ha tendit o bé a evitar el contacte directe amb els textos escrits que circulen a nivell social (deprivació d'informació), o bé s'ha optat per adaptar els textos (simplificació i reducció de la informació). No fer dependre l'escrit de l'oral i propiciar l'accés directe és la nostra alternativa: partir de la competència en llengua de signes dels nens que els permet signar, aportar informacions i fer hipòtesis respecte al contingut dels textos i, per una altra banda, poder ensenyar les característiques lexicals, morfològiques i sintàctiques de l'escrit i accedir a la seva comprensió tot establint processos d'anàlisi, confrontació i "traducció" entre la LSC i l'escrit, gràcies a la interacció de la professional sorda i l'oïdora.

- **Desenvolupament de la informació i del coneixement del món.** El nen petit sord, per accedir a qualsevol tipus d'informació sobre el món, precisa de la voluntat expressa de l'altre. No pot ser autònom com el nen oïdor: no sent la televisió, no té prou competència lectora per llegir la subtitulació, no pot accedir a les converses dels adults oïdors... Possibilitar un espai on setmanalment es treguin temes d'actualitat, permet no només que el nen sord s'assabenti de notícies d'actualitat, sinó que pugui establir relacions i fer aprenentatges previs o "col·laterals" a la notícia: nocions de geografia, d'ecologia, de història política, etc. Es dona la paradoxa que l'establiment d'aquest espai ha propiciat

1. Tant na Marta Vinardell com na Maria Tiscar Ruíz són persones sordes que tenen com a primera llengua la llengua de signes.

2. La innovació de la intervenció educativa amb els alumnes sords va estar pautada per na Rosa M. Bellés (IMEB) en tant que assessora experta en perspectiva constructivista del treball de la llengua escrita. Des d'aquí, les logopedes volem agrair-li el seu saber i dedicació.



amb un grup d'adolescents sords escolaritzats en aules específiques de l'Escola Tres les que actualment es basa la intervenció educativa amb els nostres alumnes sords²

b alumnes sords/es

que els nens sords s'interessessin per temes complexos i que hi reflexionessin, temes que els companys oïdors encara no s'han plantejat. En la posterior relació d'algunes de les notícies treballades, es podrà apreciar aquest fet.

Eixos metodològics de l'experiència:

• Les rutines

En aquest apartat farem una relació dels aspectes rutinaris que imbueixen el treball del diari i que han comportat motivació i gratificació pels alumnes:

- L'activitat és setmanal, sempre el mateix dia a la mateixa hora al llarg de tot el curs.

- Hi ha establert un llistat dels nens; cada setmana li toca escollir notícia a un nen diferent, per ordre de llista. Els alumnes poden preveure el seu torn i triar la notícia a casa amb els pares, abans de la classe gràcies al diaris gratuïts que s'han acostumat a demanar, etc.

- Hi ha un mural on es penjen els textos sorgits setmanalment; queden classificats segons secció del diari a la que pertanyen (nacional, esports, successos, etc). L'alumne que tria pot fer-se així una composició de les seccions menys treballades i intentar equilibrar el mural.

• Les estratègies

- Fomentar l'ambient alfabetitzat i lletrat. Això vol dir, estimular tot tipus d'interaccions i accions amb el text escrit i reinstaurar el camí formulat per l'Abat de l'Epée, qui al segle XVIII a París va tractar de desenvolupar un ensenyament a partir del qual els sords poguessin construir un altre llenguatge amb l'escriptura, de manera que "entenguessin amb els ulls", i per la qual cosa era important la presència de l'escrit per garantir l'anar i el tornar de la mirada des del signe a la paraula.

- Produir els textos conjuntament entre l'alumnat i les docents (sorda i oïdores) a partir de la socialització i optimització del coneixement compartit.

- Elaborar una seqüència metodològica adequada, basant-se en l'adaptació i ampliació d'una seqüència desenvolupada per a persones oïdores (Teberosky, A.) La dita ampliació pretén fer possible la construcció de textos models que serveixin de referència per a realitzar una sèrie d'activitats encaminades a que l'alumne sord s'apropriï del text. El text model s'elabora a partir de la producció signada dels alumnes que la professional sorda reelabora i dicta a la docent oïdora; aquesta, tornar

a fer una reelaboració cap a la llengua escrita (pis-sarra).

La seqüència adaptada a l'alumnat sord fou estructurada de la Rosa M. Bellés .

Els interessos dels nens/es:

Veiem, a tall d'exemple, algunes de les notícies destacades sorgides el curs anterior. Cal dir que els títols de les notícies no són els propis del diari, sinó els que els mateixos alumnes han reconstruït al final del procés.

"Els talibans s'ensorren" (14-11-01); "Harry Potter parlarà català el 2002" (21-11-01); "El Barça necessita guanyar" (5-12-01); "La Generalitat retira joguines" (12-12-01); "La gran nevada" (19-12-01); "El riu Ebre tenia mercuri" (9-1-02); "La policia catalana deté un pres fugit" (6-2-02); "Nous atacs israelians als palestins" (20-2-02); "Fira de l'Alimentària" (6-3-02); "Vaga a Itàlia" (17-4-02); "El Barça perd davant el Madrid" (24-4-02); "Fortes pluges a la costa mediterrània" (8-5-02); "Descarrilament d'un tren a Londres" (15-5-02).

Valoració

Què diem les docents:

• El diari dona als alumnes sords la possibilitat de conèixer i parlar de temes diversos, temes no presents altrament.

• El treball ha permès generar coneixement de l'estructura del diari (seccions), la qual cosa fa la lectura més àgil i gratificant.

• També ha permès conèixer l'estructura del text informatiu, i per tant de ser més competents a l'hora d'afrontar-se a la lectura.

Què fan els nens i nenes:

• Porten habitualment i de manera espontània el diari (gratuït) a l'escola; sovint ja l'han fullejat.

• Pregunten per l'evolució de determinades notícies (la guerra d'Afganistan, la contaminació dels rius, etc..).

• Autorregulen l'elecció de la notícia segons l'estat del mural.

Per concloure, evidentment afirmar que el treball amb el diari és una activitat molt gratificant de potenciar per part dels docents, i molt enriquidora pels nostres alumnes.



3. Teberosky, A. (1991): "Re-escribiendo noticias: una aproximación a los textos de niños y adultos en proceso de alfabetización". Anuario de Psicología. Barcelona, 47, pp. 43-63.

4. Bellés, R.M (1991-1992): La seqüència fou presentada al curs del Pla Biannual de Formació de Logopedes del Dep. d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Rosa M. Bellés treballa a l'IMEB

Associació de Pares de Nens sords de Catalunya, APANSCE. Maig del 2003

Agraïm la invitació feta per la Consellera d'Ensenyament a debatre el Pla Director de l'Educació Especial de Catalunya. Aquesta invitació es va fer en la presentació del Pla i en la pàgina 27 del document.

Comentaris al pla d'educació especial de Catalunya

1. Els pares d'APANSCE podem aportar el nostre coneixement de l'educació dels nens amb deficiències auditives. Aquest col·lectiu té unes característiques especials dins del col·lectiu de l'alumnat amb discapacitat. Segons dades de la Conselleria. (pàgines 78 a 80):

- **El 80% dels nens sords són atesos en centres públics, per un 65% del total de nens amb discapacitat.**

- **El 17% dels nens sords estan fent l'ESO (104 sobre 621). Del total de nens escolaritzats a Catalunya, un 30.4% fan l'ESO (253.340 sobre 832.923).** Al no disposar de dades antigues, no podem veure si anem endavant o endarrera, però sí que veiem el molt que s'ha de millorar fins que el mateix percentatge de nens sords i d'oïdors arribin a l'ESO.

- La modalitat educativa bilingüe està limitada a Catalunya a la província de Barcelona i específicament a Barcelona i Sabadell. Acceptant que aquesta àrea acull el 70% de la població escolar catalana, l'any vinent representarà:

ESO (bilingüe en centres públics ordinaris).

82% dels nens sords escolaritzats en centres públics. (42 nens sobre un total del 70% dels 73 en ESO, centres públics ordinaris)

Primària (bilingüe en centre públics ordinaris i especials)

37% dels nens sords escolaritzats en centres públics. (63 nens en un total del 70% de 246 en primària públic, ordinari i especials)

- **L'ESO en modalitat bilingüe (Llengua oral /escrita i Llengua de Signes),** va començar l'any 1996 amb 4 nens. Ara és seguida per 34 nens, tots en centres ordinari i públics de la província de Barcelona. (IES Consell de Cent 20, IES Sabadell 8, IES Josep Pla 6). Representen el 67% de nens sords en aquests tipus de centres. L'any vinent serà 82% (42 nens),

amb les noves matriculacions en curs. **Aquesta modalitat educativa està disponible des de fa 5 anys, en fase de desenvolupament i tant sols en l'àrea propera a Barcelona.**

- La majoria dels nens que segueixen la modalitat bilingüe tenen sordeses severes i pregones.

Segons dades disponibles a la Web de la Conselleria d'Ensenyament, aquestes dos categories representen el 65% dels nens sords atesos. Això fa encara més majoritària la modalitat bilingüe entre aquests nens.

2. Unes aportacions que volem fer al debat obert són:

- Sugerim millorar la claredat expositiva del text. Alguns dels seus apartats, difícilment superarien les proves de coherència i puntuació exigides als nostres fills en les seves redaccions.

- **El llibre blanc no conté cap dada d'anàlisi sobre els resultats de l'educació especial en els darrers anys.** Es fan moltes referències als principis que és segueixen i a l'adequació dels recursos a aquests principis. Creiem que cal mesurar amb dades què és el que ha funcionat i què és el que no ha funcionat en els darrers 20 anys, per a poder obtenir els millors resultats en el futur.

- **No es fa cap referència a l'etapa pre-infantil, de 0 a 3 anys.** En el cas dels nens sords i en general dels nens amb discapacitats, aquesta etapa és molt important.

- **Sugerim establir comparacions amb la totalitat de nens escolaritzats (fàcil),** per a veure si la diferència augmenta o disminueix, i amb alumnat amb discapacitat en altres països (difícil), per a veure quines són les polítiques educatives que funcionen més bé.

- El text recull correctament a la pàgina 72 les diferents modalitats educatives per a nens sords i

Director de l'educació

a el paper decisor que hi tenen els pares. A la relació de serveis i professionals de què es disposa per a l'educació de nens amb discapacitat hi **manca incloure als intèrprets i als professors sords de llengua de signes**. Aquests professionals tenen un paper clau en el fort creixement de la demanda que ha tingut la modalitat bilingüe entre els pares i més encara entre els joves de secundària. La normativa educativa ha de garantir que els centres educatius que atenen nens sords en la modalitat educativa bilingüe, puguin demanar aquest perfil professional (intèrprets i professors sords) i prioritzar que els professors amb un bon

nivell de llengua de signes ocupin plaça en aquests centres.

- Segurament és irreal creure que tot centre pugui especialitzar-se en l'atenció a tot tipus de discapacitat i que tot model educatiu estarà disponible a poca distància. **La situació actual discrimina als nens que estan allunyats de les ciutats més grans i no respecta el dret dels pares a escollir la modalitat educativa que consideren millor.** És un tema difícil de resoldre però que demana posar l'interès del nen, de la família i dels resultats educatius per davant de "principis" apriorístics.

E1. Recursos per discapacitat. Curs 2011-2012. Total

Discapacitat	Alumnes en centres ordinaris				Alumnes en centres d'educació especial	Total
	Autisme	Trastorn	AS	ASD		
Autisme	174	4.134	814	1.427	2.249	2.423
Trastorn	74	144	33	174	32	306
AS	102	44	104	147	10	267
ASD	102	44	104	147	10	267
Professors i intèrprets	4	54	11	104	44	163
Professors sords	-	-	-	-	-	-
de psicopedagogia	74	144	33	174	10	267
Altres	11	11	11	11	11	44
Total d'alumnes	467	4.327	1.079	1.923	6.000	6.467
Total alumnes discapacitats	114.841	148.553	114.141	246.841	6.000	383.376
% Alumnes amb discapacitat	24,4	34,3	10,7	12,8	0,1	5,6

E2. Professionals especialitzats en l'educació especial en la modalitat de centres escolars ordinaris

Professors especialitzats d'educació especial	1.307
Professionals de psicopedagogia i psicopedagogia	143

E3. Altres professionals especialitzats en centres escolars ordinaris, centres d'educació especial i centres educatius

Psicopedagogues	48
Psicòlegs	128
Terapeutes ocupacionals	30
Assistents d'educació especial	104
Assistents socials	0
Metges especialistes en salut de persones amb discapacitat	48
Psicòlegs i psicopedagogs als equips d'acompanyament i orientació psicopedagògica	448
Psicòlegs i psicopedagogs als centres de recursos educatius per a alumnes amb discapacitat (CREDA)	0
Logopedes CREDA	48
Altres especialitzats	90

E4. Recursos per discapacitat. Curs 2011-2012. Centres especials

Discapacitat	Alumnes en centres especials				Alumnes en centres d'educació especial	Total
	Autisme	Trastorn	AS	ASD		
Autisme	447	1.777	334	1.077	1.923	4.578
Trastorn	44	81	41	146	32	306
AS	102	44	104	147	10	267
ASD	102	44	104	147	10	267
Professors i intèrprets	11	11	11	11	11	44
Professors sords	-	-	-	-	-	-
de psicopedagogia	74	144	33	174	10	267
Altres	11	11	11	11	11	44
Total d'alumnes	714	2.058	527	2.442	6.000	11.741
Total alumnes discapacitats	114.841	148.553	114.141	246.841	6.000	383.376
% Alumnes amb discapacitat	1,8	1,4	0,5	1,0	0,1	0,4

Visita al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

Albert Vila



El pasado 16 de marzo LENCOVIS organizó una visita guiada al Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya donde pudimos ver la exposición La Fàbrica Tèxtil. El museo está situado en la que fue la antigua empresa textil Aymerich, Amat y Jover de Terrassa. Durante más de dos horas pudimos aprender cual era la

realidad industrial de nuestro país a principio del siglo XX. Pequeños y mayores siguieron detenidamente, con el interprete de LSC, las explicaciones de la guía, interesándose por todos los detalles de la historia de la fábrica, perfectamente recreados en la exposición. De su proceso productivo, desde la recepción del car-

bón para las calderas, hasta el acabado de los tejidos de lana que allí se fabricaban, pasando por la gran máquina de vapor, auténtico corazón de la fábrica. Y en especial de los aspectos sociales que desembocaron en el movimiento obrero de la época. Una visita muy interesante para todos. Esperamos ansiosos la próxima.



Què es WEB VISUAL TV?

Santiago Frigola

Amb l'objectiu de garantir el dret a l'accés a la informació de les persones Sordes i facilitar alhora una eina educativa que afavoreixi el seu apropament al món de la cultura i la llengua, neix a DOMAD (Departament de Documentació i Elaboració de Materials Didàctics de la FESOCA) el projecte tecnològic "VISUAL WEB TV".

DOMAD es compromet amb aquest projecte a divulgar informació a través d'una programació variada en llengua de signes catalana i en català, amb el desig d'arribar al major nombre de persones Sordes, sordcegues i oïdores; tant nens com adults.

Web visual no és només un mitjà de comunicació i difusió, sino també una eina formativa que es farà servir a les escoles on es realitza l'aprenentatge de la llengua de signes catalana i als CFGS d'Interpretació de llengua de signes.

Visual web té quatre espais que s'actualitzen setmanalment: Magazín, Visualets, Campus Virtual i Món Tàctil.

Dins de **Magazín** hi ha temes relacionats amb el món de la cultura i el lleure, entrevistes a diferents personatges, anècdotes, recomanacions... A Magazín s'informa també sobre la FESOCA i els serveis que ofereix, notícies d'actualitat i informació general relacionada amb la Comunitat Sorda.

Visualets és l'espai dedicat als nens i obert a la seva participació. En aquest espai, els nens hi trobaran contes narrats per un adult sord, notícies relacionades amb el món infantil i juvenil... Així com un "punt de trobada" creat per a que puguin xatejar entre ells, participar en els fòrums.



www.webvisual.tv

Campus virtual vol oferir diverses eines i recursos formatius: materials complementaris per a la formació reglada, cursos, seminaris... i s'adreça tant a persones Sordes com a professionals relacionats amb la Comunitat Sorda.

Món tàctil és l'espai dedicat a la comunitat de persones sordcegues. Hi ha entrevistes i biografies de diferents persones que formen part d'aquest col·lectiu, així com recomanacions de llibres, pel·lícules, pàgines web, etc.

Colònies per a nens sords i Stage Multimedia per a joves sords

Cinquena edició de les Colònies d'estiu d'Apanse 2003

Del 13 al 19 de juliol


Colònies d'estiu per a nens i nenes sords
(de 7 a 14 anys)

Llar Talamanca, TALAMANCA (el Bages)
Excursions, tallers, circ i malabars, jocs medievals, jornada d'aventura, piscina, ...

Organització Apanse i Fundació Pere Tarrés

Preus:
Socis d'Apanse: 140 euros.
No socis: 190 euros.
Socis d'Apanse (2n germà): 130 euros.
No socis (2n germà): 160 euros.

La inscripció està oberta fins al 10 de maig a: C/la Matia 11 Entença, 08215 Barcelona. Tel: 93 302 229 i Fax: 93 302 229 / 93 302 229



Del 12 al 18 de juliol

Stage Multimedia '03


Excursió per a joves sords de 14 a 17 anys a La Conreria-Tiana (el Maresme)

Activitats formatives, lúdiques i esportives.

Durant l'estada es realitzarà un curtmetratge que serà el fil conductor i temàtic de l'estada

Preus:
Socis d'Apanse: 190 euros. No socis: 230 euros.

La inscripció està oberta fins al 10 de maig a: C/la Matia 11 Entença, 08215 Barcelona. Tel: 93 302 229 i Fax: 93 302 229 / 93 302 229



Per aquest estiu de 2003, Apanse ha organitzat, conjuntament amb la Fundació Pere Tarrés, les cinquenes colònies per a nens sords de 7 a 14 anys a Talamanca (el Bages) del 13 al 19 de juliol. S'hi organitzaran excursions, tallers, malabars, circ i jocs medievals, piscina, jornada d'aventura, ... Ja hi ha més de 52 nens inscrits i n'han quedat alguns en llista d'espera. Entre els inscrits hi ha nens de tota Espanya.

D'altra banda, aquest any Apanse ha organitzat per primera vegada, un Stage Multimedia per a joves sords de 14 a 17 anys a la Conreria-Tiana (el Maresme) del 12 al 18 de juliol. Durant l'estada es realitzarà un curtmetratge que serà el fil conductor i temàtic de l'estada, a banda de realitzar també activitats lúdiques i esportives.

Rompiendo barreras

El pasat 16 de maig, La Vanguardia publicava en la seva secció de *Cartas de los lectores*, una carta de l'Albert Vila pare de la Júlia Vila.

Ha prometido el Sr. Aznar que en las próximas Elecciones Generales habrá un determinado número de personas discapacitadas en las listas de su partido. Soy padre oyente de una niña sorda de 3 años. Le recuerdo al Sr. Aznar que su grupo fue el único que votó en contra de una Proposición de Ley para garantizar el derecho de las personas sordas al bilingüismo.

Encárguense de potenciar hoy y ahora el normal desarrollo educativo de los niños sordos. No les nieguen el derecho fundamen-

tal de una educación en condiciones. Un aprendizaje en la lengua que les es natural, con intérpretes y otras ayudas en las escuelas, en los institutos, en la universidad.

Preocúpense también de dotar siempre con medios técnicos y humanos las intervenciones de los políticos en las Cortes, en los mítines, en la televisión, y puede que mi hija en un futuro se sienta atraída por la política, y si así lo desea y trabaja duro, no deberá incluirla usted en una lista por ser sorda, sino que puede que ella lidere la que más le guste y lo haga por sus propias aptitudes. Esto sí es romper barreras. Más medios y menos compasión.

Albert Vila. Premià de Dalt

Una experiencia

No vull, amb aquesta petita ressenya, fer-me la important, ni fer-me veure, tan sols volia explicar la meua experiència amb un familiar sord. Va nèixer ara fa 12 anys i, en un principi, era allò més lleig que he vist. Era el primer dia que estava a l'hospital, i res feia pensar que al cap d'un any, més o menys (no recordo exactament) sabríem del cert que el familiar era sord.

Jo, en aquella època tenia 11 anys i recordo com no vaig parar de pensar en els dies que després van venir i de preguntar a la meua tieta què volia dir "ser sord".

Tota la família estava volcada en el nen sord, era el "pobret" de tothom, i ell se n'aprofitava d'allò, amb 3 ó 4 anys se n'aprofitava!!! Està clar, tonto no era, només era sord.

Ja en el seu aprenentatge em quedava fascinada, de com es pot arribar a educar un nen sord en una família d'oients amb jocs, el seu aprenentatge era un joc, ...mai m'ho hagués pogut imaginar. Recordo també que en les reunions familiars jugàvem plegats i no calia la paraula per entendre'ns, tan sols la mirada, els gestos o les mans, les meves que no funcionaven i les seves que començaven a parlar, però quin llenguatge tan estrany i desconegut, era pitjor

que l'anglès, ... (però aquest últim, jo ja l'havia estudiat i la LSC encara no).

Els seus pares m'anaven ensenyant poques paraules, la primera de totes "jugar", i mica en mica anava enriquint el meu vocabulari. Vaig participar també en un curs d'iniciació a la LSC impartit per APANSE i l'ajuntament del poble, però el que m'ensenyaven ja ho havia après.

Ara aquest nen ja ha crescut i gairebé te 12 anys i puc dir que me em sento orgullosa de tenir un cosí sord, doncs, és per a mi, el millor cosí del món, que amb un joc de mans expressa mil sentiments i pensaments.

Actualment, faig segon curs d'infermeria a una universitat qual-sevol, i m'agradaria, en un futur no gaire llunyà, aprendre millor la LSC per tal de poder, en el meu futur professional, expressar-me amb els meus pacients sords, de la mateixa manera i facilitat que podré fer-ho amb un oient, doncs no son diferents, son persones.

Judit Linares

6 euros y el autobús

Alfons Sort

FIAPAS nos ha remitido la siguiente comunicación:

“Estimados amigos:

El próximo lunes 12 de mayo a las 11.30 se celebrará en Madrid el segundo de una serie de eventos electorales con los representantes de los distintos partidos políticos.

En esta ocasión, se trata de un encuentro electoral multitudinario (tipo mitin) entre José María Aznar y los representantes del movimiento asociativo. Este encuentro está organizado por el PP y la ONCE.

El acto tendrá lugar el lunes 12 a las 11:30 en el pabellón deportivo del CRE Vicente Mosquete (Paseo de la Habana 208, Madrid) lugar que cuenta con un amplio aforo.

La organización ha dispuesto una ayuda para el traslado de grupos, consistente en el traslado en autobús y una dieta de 6 Euros por persona para alimentación y gastos menores”.

Es la primera y hasta el momento única convocatoria a un acto político que hemos recibido por parte de FIAPAS. La hemos recibido con carácter de urgencia, pidiendo la máxima difusión, por correo electrónico y postal.

Nos parece estupendo que las organizaciones de padres de niños sordos participen en el debate político, como toda organización social. Mi opinión es que esto debe hacerse desde el respeto a la pluralidad de opciones políticas y con una perspectiva de apoyar las reivindicaciones del colectivo de los padres y de los sordos, sin apoyar exclusivamente a uno u otro partido.

Los 6 euros y el autobús me parecen un insulto y un error. Mantiene la idea de que el minusválido está disponible para llenar un polideportivo un lunes a las 11:30 y que por 6 Euros estará dispuesto a “hacer bulto”.

Supongamos que es verdad. Esto deben creer los organizadores del acto y los que lo promueven sin sonrojarse. Nuestra obligación como padres es luchar porque en el futuro de nuestros hijos, cuando sean sordos adultos, ciudadanos mayores de edad y con derecho al voto, nadie piense que valen tan poco.

Visita al FCBarcelona

Montserrat Gómez

El pasado 4 de enero, invitados por el Futbol Club Barcelona, un grupo de 35 niños de APANSCE de entre 7 y 16 años disfrutaron de una visita a las instalaciones del club.

La visita empezó presenciando un entrenamiento completo de los jugadores, los cuales una vez finalizado, no tuvieron inconveniente alguno en posar con ellos para fotografiarse y firmarles autógrafos. La cordialidad del equipo fue increíble, incluido el Sr. Van Gaal, que mostró su lado más afable, dejando que se quedasen durante todo el entrenamiento, cuando lo habitual es presenciar sólo los primeros 15 minutos, según me explicó el personal de seguridad. Terminado el entreno, pasaron a visitar el campo y sus instalaciones acompañados de un guía y un intérprete, finalizada la visita, los niños tuvieron acceso a poder ver, tocar y fotografiarse con la Copa de Europa. Lo cual creó furor entre nuestros pequeños cules. Terminamos con la visita al museo. La visita fue muy grata.

Desde aquí queremos agradecer al Sr. Masfurrull y al Sr. Parera las gestiones realizadas, y las atenciones del personal que nos recibió.

Llengua de signes

El 14 de febrer, el Periódico publicava en la seva secció de *Lectors*, una carta d'un grup d'estudiants sords d'ESO.

Som un grup d'estudiants sordes de 3r i 4t d'ESO d'un institut bilingüe (llengua de signes i oral) de Barcelona. Al novembre va aparèixer la notícia sobre la proposició de llei per fer la llengua de signes oficial. El PP ho ha desestimat. La llengua de signes és el nostre idioma natural. La utilitzem per comunicar-nos i tenir contacte amb les persones sordes, per aprendre el llenguatge oral escrit i parlat i per facilitar-nos la comprensió de les converses. Per tant, si és una llengua oficial, el Govern hauria de pagar els intèrprets en els serveis públics, la formació als professors i al personal d'aquests serveis, i fer de la llengua de signes una assignatura escolar. En conclusió, volem que hi hagi menys barreres de comunicació. I, per cert, l'expressió *sordmut* no és correcta: nosaltres podem parlar i signar.

M. Gómez i quatre firmes més. Barcelona

RESPOSTA ALS COMENTARIS SOBRE L'ESTUDI DE L'AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

Publiquem l'escrit que ens ha enviat l'autora¹ en resposta a la crítica que vam fer dels seu estudi al núm. 11 de l'Espai

Arran de la presentació, davant dels sectors implicats en el camp de l'educació de les persones afectades per sordesa, de l'estudi sobre l'avaluació de l'alumnat sord, realitzat per Anna Ramspott i jo mateixa, per encàrrec del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, la revista l'Espai va publicar una crítica d'aquest estudi. La crítica, en forma d'article i titulada: “Una oportunitat perduda. A propòsit del primer estudi d'avaluació de l'alumnat sord que encarrega Ensenyament”, és signada per Conxita Leal i Raquel Perich (darrer número de la revista, núm. 11, pàgina: 11).



CEE Josep Pla de Barcelona:
Els barrufets i el pastís de maduixa
El senyor dels anells

Escola Tres Pins de Barcelona:
El vestit nou de l'emperador
La ferestaga domada

Escola Esp. St. Josep de Lleida:
Nit de reis

2n Festival de Teatre Escolar Infantil i Juvenil de Sords de Catalunya



SORD A CATALUNYA ENCARREGAT PEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

Els breus comentaris que segueixen han estat escrits perquè puguin ser llegits pels mateixos lectors de l'Espai i han estat enviats a la revista, amb la demanda que hi siguin publicats.

L'estudi ha estat realitzat en una població de 221 participants amb sordesa, de 3 a 20 anys. S'han avaluat diferents dimensions lingüístiques, de llengua oral, de llengua de signes i de llengua escrita i alguns aspectes de l'evolució socioafectiva i cognoscitiva. En aquesta avaluació s'ha examinat la influència de diversos factors, com ara l'edat, el grau i tipus de sordesa, i les condicions educatives, pel que fa al mode de comunicació i tipus d'escolarització, en el progrés de l'alumnat sord. Alguns dels resultats

mostren les dificultats específiques que té l'alumnat sord en l'adquisició de la llengua oral i escrita, que com a grup són més fortes per als qui segueixen la modalitat bilingüe que no pas per als d'opció oral. Uns altres mostren aspectes diferencials en la construcció de l'autoconcepte segons les modalitats de comunicació. En conjunt, aquests resultats mostren els aspectes que cal reforçar en l'aprenentatge lingüístic de l'alumnat sord i en l'elaboració de l'autoconcepte, i són suggeridors d'estratègies educatives per a millorar les dues modalitats comunicatives. Se'n pot trobar un resum a la pàgina WWW.xtec.es/creda/documentos i a la revista Comunicar, nº 21, Gener del 2003.

(continua a la pàgina 14)

La Sra. M^a Angeles Figueredo, Presidenta de FIAPAS, nos ha enviado el siguiente escrito, a raíz del Editorial del último número de L'Espai y del artículo "Un paso decisivo para el reconocimiento legislativo de la Lengua de Signos". Nos pide que "en aplicación de la legislación vigente" exponamos los términos que nos aclara.

Puntualización de la Sra. Presidenta de FIAPAS

PUBLICAMOS ESTA CARTA
MUY GUSTOSAMENTE Y
PORQUE QUEREMOS QUE EN
NUESTRA REVISTA EXPRESEN
SU OPINIÓN TODOS LOS
PADRES DE NIÑOS SORDOS
QUE QUIERAN HACERLO.
NO ES NECESARIO INVOCAR
"LA APLICACIÓN DE LA
LEGISLACIÓN VIGENTE" EN
EL DIÁLOGO ENTRE PADRES
A LOS QUE NOS UNEN MÁS
COSAS QUE LAS QUE NOS
SEPARAN





Apansce ha aprovat els seus comptes de l'any 2002 i el seu pressupost del 2003

Transparència econòmica de les Associacions

Les despeses del 2002 han sigut: 27.450 euros (4.575.000 pts). Que s'han gastat en:

Colònies	9509
Professionals cursos LSC i informàtica	8202
Despeses d'impremta (calendars, revista, ...)	5080
Lloguers i material curs informàtica	1985
Lloguers cursos LSC	957

Les subvencions han sigut 9.400 euros (1.566.000 pts), un 34% del ingressos. La resta l'hem pagat els pares en forma de quotes, pagar pels serveis i donacions.

En les activitats fetes amb aquests diners, han participat:

- 210 pares**
- 180 nens i joves sords**
- 18 professionals sords i 9 d'òidors, cobrant per la seva feina**
- 540 adreces a les que s'ha enviat gratuïtament la revista i altres comunicacions**
- 400 visites mensuals a www.apansce.com**

El pressupost de 2003 preveu unes despeses de 46.930 euros (7.821.000 pts), amb un 71% de creixement sobre 2002. Això és degut al creixement de les colònies d'estiu i a un nou projecte, un stage multimèdia per a joves sords de 14 a 17 anys al mes de Juliol.

Adjuntem els estats comptables de 2002

BALANÇ (moneda: euro)		31.12.2002
Actiu circulant		12382,95
Deutors		9806,31
Clients		406,31
Socis		0
Subvencions Ajuntament		0
Subvencions Generalitat		9400
Altres subvencions		0
Hisenda pública		0
Tresoreria		2876,64
Efectiu		0
c/c 361-85		2876,64
c/c 402-39		0
Total Actiu		12682,95
Fons propis		10697,85
Remanent		14309,06
Pèrdues i guanys		-3611,21
Exigible a llarg		0
Exigible a curt		1985,1
Proveïdors		1713,78
Comptes amb socis		0
His. pública concepte fiscal		271,32
Total Passiu		12682,95

Davant d'aquestes xifres, volem fer unes consideracions:

- El nostre objectiu és que en el futur aquestes i moltes més activitats dirigides als nens i joves sords, i les seves famílies, siguin gestionades pels mateixos sords adults. El nostre paper com a pares és suplir unes carències momentànies però no hem de prendre als sords adults unes activitats laborals que poden fer millor que ningú.

- Les associacions, tant de pares com de sords adults, han de tenir la màxima transparència econòmica. Sovint la financiació és totalment pública i les despeses es destinen a funcionament intern. Això és perillós i pot fer que el manteniment d'una associació depengui massa d'una Administració Pública o Laboratori Farmacèutic. El millor per a que això no passi és publicar clarament les contes detallant d'on vénen els diners, com es gasten i qui se'n beneficia.

- L'objectiu econòmic d'APANSCE no és guanyar diners sino administrar de manera racional i eficient els recursos de que disposem. La prova és que ens gastem molt poc en infraestructura i donem més importància als projectes.

- Agraïm per endavant tota crítica als comptes i a les activitats d'APANSCE per a intentar fer-ho millor l'any que ve.

Text:
Xavier Vegas
i Alfons Sort

COMPTE DE RESULTATS	
A6 Altres Despeses Explotació	27449,45
Serveis exteriors	27449,45
621. Arrendaments i cànons	2013,72
623. Serveis professionals independents	8202,9
626 Serveis bancaris i similars	81,74
629. Altres serveis	16817,5
Dotacions per insolvències	333,59
B1 Import net xifra de negoci	14355,95
705. Prestació de serveis	14355,95
Quotes socis	4132,16
Col-laboracions socis	4132,16
Col-laboracions diverses	1112,77
B4 Altres ingressos explotació	9400
740. Subvencions oficials a l'explotació	9400
Resultat explotació	-3693,5
A7 Despeses financeres	
6690. Altres despeses financeres	25,91B
A7 Ingressos financers	
67690. Altres interessos o ingressos financers	25,91
Resultat de l'activitat ordinària	-3714,78
Despeses extraordinàries	386,85
Ingressos extraordinaris	490,42
Resultat abans d'impostos	-3611,21
Resultat de l'exercici	-3611,21



Núria Silvestre
 Departament
 de Psicologia
 de l'Educació.
 Edifici B 08193 Bellaterra
 Barcelona
 Tel (34) 93 581 29 99
 nuria.silvestre@uab.es

Respecte a l'article que provoca la meua resposta, en primer lloc, em sap greu el to global desqualificador i deformador de l'estudi, ja que reflecteix una actitud negativa que desgraciadament fa que l'estudi sigui realment "una oportunitat perduda" per a les autores per millorar l'educació dels seus fills i filles amb sordesa.

Vull manifestar, en canvi, la meua satisfacció per la manera com els resultats han estat rebuts per les administracions corresponents, tant el Departament d'Ensenyament de la Generalitat com la Regidoria d'Ensenyament del Municipi de Barcelona. En efecte, en tots dos casos hi ha una actitud positiva d'aprofitar les implicacions educatives de l'estudi per millorar l'educació de l'alumnat sord en totes les modalitats comunicatives i d'escolarització.

Ometent comentaris sobre les desqualificacions gratuïtes, reviso a continuació les crítiques que les autores fan a la segona part de l'article.

1. En una apreciació global les autores critiquen el fet que hi han moltes dades que no s'utilitzen en l'avaluació.

Les 38 pàgines que han llegit les autores, i que són les que es poden consultar en la web mencionada més amunt, són el resum d'un estudi molt ampli. S'hi fa, per tant, una selecció obligada de les dades obtingudes. De les que no es comenten en el resum, en trobem de diferents tipus. En primer lloc, aquelles que han estat utilitzades per homogeneïtzar els grups com, per exemple, les referents al medi social. En segon lloc, aquell grup de dades qualitatives que són d'una gran utilitat per les possibles aplicacions a les programacions de llenguatge com, per exemple, anàlisis de les tipologies d'errors en llenguatge oral i escrit. I finalment, algunes dades que no han estat totalment analitzades com ara les referents a la qualitat dels centres escolars.

2. El grau de pèrdua auditiva

Les autores diuen textualment: "Sorprement, no té en compte el grau de sordesa dels nens sords en la facilitat d'aprendre el llenguatge oral". Es tracta d'una afirmació "sorprement" falsa. Òbviament, el grau de sordesa s'ha tingut en compte:

- A l'hora d'igualar els resultats dels grups que es comparen segons la modalitat de comunicació i d'escolarització.
- A l'hora d'analitzar la influència del grau de sordesa en el desenvolupament lingüístic i psíquic dels participants de l'estudi.

3. Estatus sord/oient de les famílies

En l'estudi no apareix un perfil específic de fills de pares sords perquè és un grup excessivament reduït per fer-hi comparacions estadístiques. Ara, pot ser un factor influent en la diferència que s'ha trobat en el grup bilingüe entre els d'escola especial i els d'integració, ja que l'alumnat fill de pares sords es troba majoritàriament en l'escola especial.

4. Medi Social

Les autores assenyalen que no s'ha tingut en compte el medi social. Certament, no s'ha estudiat la influència del medi social, ja que no entrava en els objectius de l'estudi, però sí que ha estat considerat com a variable a l'hora d'examinar l'homogeneïtat dels grups que es comparen. Per exemple, els grups segons la modalitat comunicativa són homogenis pel que fa a la pertinença social en les etapes d'Infantil i de Primària. En canvi, a la Secundària hi ha diferències que mostren que el grup de modalitat bilingüe pertany a un medi social més desfavorit. De fet, es van seleccionar tots els participants que seguien la modalitat bilingüe exceptuant-ne els que presentaven trastorns associats.

5. Moment d'adquisició de la LS

Les autores diuen que no es té en compte el moment d'adquisició de la llengua de signes. Es tracta d'un comentari totalment injustificat perquè en l'estudi es matisa entre bilingüisme simultani, programació del contacte amb les dues llengües en el mateix moment evolutiu i consecutiu aprenentatge de la llengua de signes posterior a l'adquisició de la llengua oral. És un fet que s'assenyala en el disseny de la recerca i en l'anàlisi dels resultats.

6. Referències bibliogràfiques de les proves

Les autores diuen textualment: "Excepte els tests d'avaluació de l'ASL, la bibliografia més recent en la (sic) què es basa és de fa més de 10 anys i cap és referida a nens sords"

Hi ha una clara confusió entre Referències Bibliogràfiques de les Proves, que aquest és el títol que té la secció en què es mencionen les proves al resum, i la bibliografia general de l'estudi. Al resum de l'estudi, en què es basen les autores, hi han solament les referències a les proves. La bibliografia general consultada no consta al resum, perquè tampoc no hi consta la revisió de l'estat de la qüestió que es va fer en l'estudi.

Tot i així, hi ha una explicació del fet que hi figurin solament dos tests, el d'ASL i el GAEL de llenguatge oral, específics de sords. Es va valorar que no hi han tests per a sords validats en castellà o català útils per als objectius de l'estudi. Per tant, es va optar per elaborar proves específiques per al llenguatge oral i l'escrit. Actualment, s'han tipificat les notes obtingudes, i constitueixen una eina d'avaluació de l'alumnat sord. S'han adaptat d'altres proves a l'alumnat sord, com per exemple, la de Comprensió Lectora, de Ramon Canals, que ha estat baremada a Catalunya, i per tant, dóna una referència de la competència lectora de l'alumnat sord respecte a l'oient.

Finalment, al marge de les respostes a les crítiques, vull fer constar que l'estudi no solament ha cobert els objectius plantejats, sinó que els elements nous que es desprenen de l'estudi poden ser útils tant per al treball diari de logopèdia, tipologia d'errors en llengua oral i escrita, com per al perfeccionament de les modalitats educatives.

Veníem de córrer la cursa del Corte Inglés un “mogollón” de famílies d’Apanse. Suats i satisfets ens vam posar a llegir el diari i vam trobar aquest esplèndid article de la ROSA MONTERO al dominical del País. Les mares vam decidir escriure-la felicitant-la i explicant-li que molts pares oïdors havíem tingut la sort de conèixer i utilitzar la llengua de signes amb els nostres fills sords. I ens va contestar això:

“Millones de gracias, guapas.... vuestra carta es un remanso de sensatez y Paz. (...). En fin, que no sabéis cómo os agradezco esa carta tan humana, tan elocuente y tan preciosa. Montones de besos. Rosa”



Article de Rosa Montero publicat a el País Semanal, el diumenge 11 de maig

Una palabra más sobre el silencio

En España hay un millón de sordos, una cifra asombrosa, porque forman un colectivo prácticamente ignorado. Así como la ceguera ocupa, de forma paradójica, un lugar muy visible en el paisaje urbano y en el imaginario de nuestros miedos, en la sordera apenas si pensamos. Y si alguna vez se nos ocurre prestarle un poco de atención, solemos considerarla un mal menor. Una minusvalía, pero pequeña. Muchas veces he oído decir, en una de esas bobas especulaciones propias de charla de café, que era mil veces preferible ser sordo que ciego, ser sordo que cojo, ser sordo que...

Hace un par de meses publiqué un primer artículo sobre este tema, y a raíz de aquello los de la CNSE (Confederación Nacional de Sordos de España) me invitaron a visitarles. También recibí una interesante y documentada carta de la FIAPAS (Federación Española de Asociaciones de Padres y Amigos de los Sordos), diciendo básicamente lo contrario de los que dicen los de la CNSE. Y es que, además de ser un colectivo ignorado y socialmente maltratado, el mundo de los sordos sufre enconadas luchas internas. Mejor dicho la guerra parece estar establecida entre algunos sordos y algunos familiares de sordos. El 95% de los niños que padecen esta discapacidad proceden de padres oyentes, y esos padres reivindicán, con obvia razón, su derecho a decidir la suerte de sus hijos. La FIAPAS reclama la oralidad, es decir, que a sus niños se les enseñe desde el principio la lengua oral, y adjuntan estadísticas y estudios que apoyan su opinión. Yo no voy a entrar en esta batalla, porque en un artículo no poseo suficiente espacio, pero debo decir que la CNSE ofrece estadísticas y estudios divergentes; por otra parte sin duda los padres poseen sólidas razones, pero también cabría argumentar que, al ser todos oyentes, la angustia de tener un niño sordo pueda dificultarles entender que vivir en un mundo de signantes (los que utilizan la lengua de signos) no es tan traumático como ellos piensan.

El mundo se ve a través de los ojos, pero se aprende, o más bien, se aprehende y se comprende, por medio de el lenguaje. Sin esa traducción, sin ese ordenamiento interno de las cosas que nos proporciona la lengua, la realidad no es más que un abigarramiento sin sentido. Y ese ordenamiento básico ha de llevarse

a cabo en los primeros años de la vida de un niño, o se convertirá en un adulto con una inadecuación no ya auditiva, sino cognitiva de la realidad. Hasta ahora, la historia de los sordos en España es un relato trágico; los pequeños que nacían sin audición se convertían fundamentalmente (y aun se convierten) en objetos médicos. Varios miembros de la CNSE me contaron sus peripecias personales: tumbos y más tumbos de especialista en especialista, tratamientos a menudo dolorosos y casi siempre inútiles. Mientras tanto la vida iba pasando sin que nadie se ocupara de insertarlos en la realidad o de proporcionarles las armas con las que comprender el mundo. ¿Cómo puede estudiar y desarrollar su inteligencia un niño sordo si no se le ayuda adecuadamente, cómo se puede sobrevivir en una clase de oyentes? Más del 80% de los sordos españoles no entienden bien lo que lee ni se expresa adecuadamente al escribir. Y sólo el 1% llega a la universidad. Cifras muy lejanas de la media europea.

Es verdad que la medicina ha hecho grandes avances, como el polémico implante coclear. Pero en cualquier caso la respuesta al problema no puede ser sólo clínica. Lo que piden los de la CNSE es el bilingüismo, algo que, desde mi punto de vista, suena muy razonable. La lengua de signos, sostienen, es una lengua natural en el ser humano. Para los sordos, además, es su lengua básica. La CNSE reclama que a los niños se les enseñe primero esa lengua, porque de este modo no sólo construirían el necesario y elemental nexo con el mundo, sino que además, y apoyándose en ella, podrían aprender todas las demás lenguas, empezando por la oral, de la misma manera que nosotros necesitamos saber antes español, pongamos, para estudiar inglés.

La potenciación del bilingüismo parece ser la tónica general en el mundo desarrollado. Hace un mes el Consejo de Europa recomendó a los estados miembros que reconocieran oficialmente la lengua de signos, cosa que en España no se hace. Hoy en nuestro país los sordos no cuentan con un traductor ni cuando tienen que ir a declarar a un juzgado ni cuando son operados tal vez a visa o muerte. O sea, están totalmente desprotegidos. Qué desidia y qué ignorancia la de los oyentes. No sabemos nada del mundo silencioso de los sordos, de esa vida tenaz, multicolor, callada, tan enorme y tan rica como un vasto paisaje submarino.

Por Rosa Montero

LA LENGUA DE SIGNOS, SOSTIENEN, ES UNA LENGUA NATURAL EN EL SER HUMANO. PARA LOS SORDOS, ADEMÁS, ES SU LENGUA BÁSICA



Léo, el nen sord

Yves Lapalu



En la 4a edició dels premis Apanсце

La junta d'Apanсце i els socis han votat que els Premis Apanсце de l'any 2003 siguin per:

Equip de subtitulació de TV3; per la dedicació i l'esforç de tot l'equip i perquè per ells la subtitulació infantil és fonamental.

NTID en reconeixement a la voluntat de comparar amb nosaltres un del millors models educatius pels joves sords que hi ha actualment al món.

Què és el NTID

L'any passat un grup de pares d'apanсце després d'estalviar molt vam anar als Estats Units al Deaf Way i vam visitar la Universitat de Rochester. L'esforç del viatge va valdre la pena per molts motius però segurament una de les coses que més ens va impressionar va ser el NTID i el seu director el Robert Davila.

Robert Davila, vice-president del Rochester Institute of Technology, Universitat on hi ha el NTID; va ser el primer sord nord-americà a doctorar-se en matemàtiques i ha sigut assessor del govern nord-americà per temes relacionats amb la sordesa. És d'origen mexicà i es va quedar sord als 6 anys per que la seva primera llengua va ser el castellà que encara cuida i estima. Posteriorment va estudiar a la *Califòrnia School for the Deaf*

Què fa el departament de subtitulació de TVC?

En aquest últims anys hem vist créixer les hores de subtitulació a totes les teles, i ens hi hem acostumat tant que ara ens enfadem i protestem quan alguna cosa no està subtitulada.

Les persones que fan els subtítols a Televisió de Catalunya les coneixem perquè ens envien per correu electrònic els canvis en els programes subtitulats, o ens avisen dels problemes que tenen. Sovint s'ha posat en contacte amb nosaltres o amb la Federació de sords demanant la nostra opinió. Actualment subtitulen en semi-directe els telenotícies, especials informatius i "30 minuts" normalment una preparació prèvia d'unes 3 o 4 hores. A més subtitulen els programes en diferit pel·lícules, sèries, dibuixos, documentals ...

El departament de Subtitulació de TVC està format per 8 persones. Cinc persones s'encarreguen, amb diferents horaris, de la subtitulació dels telenotícies i especials. De vegades, sobretot en especials hi ha varies persones subtitulant un programa.

Els programes diferits normalment es subtitulen fora de la televisió però si arriben a última hora també els subtitula aquest equip. Ara estan en fase de proves d'un sistema per subtitular en

"(...) El programa "Una altre cosa" d'ahir vam estar a punt de no poder-lo fer. Últimament teniem el material massa just de molts programes i no donàvem a l'abast. Se'ns va ajuntar tot dijous Sant. Però, finalment, dedicant-hi part del diumenge i part del dilluns de Pasqua, a part de tot el dimarts, ho vam aconseguir"

"Ahir vaig veure un capítol del Detectiu Conan, dels capítols nous, i em vaig recordar dels nens que els demanaven. Realment són uns dibuixos que estan bé, amb la intriga i tot plegat. (...)"

Els premis Apanсце

El National Technical Institute for the Deaf (NTID) és una Universitat que té molt clar que la millor inversió que pot fer la societat en una persona sorda és aconseguir que tingui un bon nivell educatiu. En aquesta Universitat politècnica hi estudien 1200 alumnes sords fent carreres mitges o superiors. El 10% dels alumnes sords són estrangers i s'utilitzen totes les possibilitats comunicatives: mes de 100 intèrprets, subtitulació, tecnologies FM, suport a audiòfons i implants etc. A més a països com Tailàndia o Hongria hi desenvolupen projectes de col·laboració internacional

directe que permetrà subtitular alguns programes que fins ara no es podia amb els sistemes existents.

Els imprevistos del directe i les emissions a última hora fa que aquestes vegades s'hagin de quedar moltes vegades subtitulant més enllà del seu horari. El premi apanсце és en reconeixement del seu esforç i per animar-los a continuar i a fer créixer les hores d'emissió. Per cert, que també vam patir per poder tenir a temps la pel·li de "Wickie i els vikings". Als nens ha els hi agrada la sèrie? O només als més petits?



- '00 • **CREDA PERE BARNILS** en reconeixement als 200 anys d'educació dels nens sords.
- '01 • **LLISTA MUNDIAL DE LA SORDCEGUESA**, mantinguda per **APASCIDE** i especialment per en Ricard López, posa en contacte a molts adults sordcegs, pares, mares i professionals.
- '02 • **CLUB SÚPER 3** perquè des de fa molts anys treballen per fer-lo accessible als nens sords i perquè els nens sàpiguen que hi ha nens que no hi senten.
- **ILLESCAT**, per la seva feina de desenvolupament de la Llengua de Signes i més en particular pel llibre dedicat als signes dels animals del Zoo.
- **BAPORO MOTOR SPORT** per acostar el món del motor als nens i nens sords i per una inoblidable experiència.
- **DIFUSORD** per contribuir a facilitar l'accés a la informació a les persones sordes a través de les noves tecnologies.



APSOCECAT Associació catalana de pares i mares de sordcecs

Gran èxit de participació d'Apsocecat en el Firentitats'03

El·ls passats dies 25,26 i 27 d'abril va tenir lloc, en les Cotxeres de Sants de Barcelona, la cinquena edició del FirEntitats '03. Aquesta edició va ser el punt de trobada de més de cent organitzacions, on es va combinar, a la perfecció, el factor personal i la invitació a formar part d'un teixit social, que continua sent model de relació, intercanvi de coneixements i vehicle de divulgació de moltes associacions.

En la societat dels nostres dies, cada vegada més, cobra especial protagonisme la idea de que tant professionals com voluntaris, en definitiva ciutadans, es concentrin per establir organitzacions com a resposta a les diferents necessitats de la ciutadania actual.

APSOCECAT, va voler estar present, amb el seu estand, en aquesta cinquena edició del FirEntitats: "Tu i les Entitats".

Aquesta va ser una nova ocasió per aproximar-se a totes aquelles persones que volien saber què era la discapacitat de la Sordceguesa.

És en aquest esdeveniments quan realment es té l'oportunitat de parlar amb la gent, de que et coneguin, de poder explicar les necessitats latents, i sobretot, d'informar. I per poder informar, sobre la realitat de moltes famílies que conviuen amb algun membre afectat per la discapacitat, s'advertí necessària la idea de dur a terme una conferència que donava suport també al "2003, Any Europeu de les Persones amb Discapacitat". Aquesta va estar dirigida per extraordinaris ponents com per exemple, la Sra. Encarna Muñoz, Presidenta de FESOCA (Federació de Sords de Catalunya), el Sr. Alfons Sort (Associació de pares de Nens Sords de Catalunya) i el Sr. Ricard López i Manzano President d'APSOCECAT (Associació Catalana Pro Persones Sordcegueses).

De la mateixa manera, per orientar a la gent sobre l'organització, es va confeccionar un programa d'activitats dirigides al públic visitant. Durant els tres dies de la Fira, un gran volum de persones, tant joves com adults, es van apropar al estand on tingueren lloc diferents activitats sent la "Campanya de Recollida de Signatures" una de les més importants. La finalitat d'aquesta activitat va ser llavors i continua sent ara doble: informar a la societat de la Sordceguesa i de les necessitats dels afectats que la viuen, i ajudar aconseguir el reconeixement de la mateixa com a discapacitat específica.

Per tal que la sordceguesa sigui reconeguda com a discapacitat específica la "Campanya de Recollida de Signatures" és, entre d'altres activitats una de les més significatives en l'associació.

El missatge de la Campanya no és altre que conscienciar a la societat que existeix una discapacitat no reconeguda, de les necessitats de les moltes famílies amb fills i filles amb Sordceguesa, amb el problema afegit de "la incomunicació", la no detecció de la discapacitat, la carència de professionals qualificats per la correcta atenció d'aquests nens i sobretot, la creació d'un centre residencial que les famílies i les persones amb Sordceguesa tinguin a la seva disposició i sigui per altres, lloc de referència.

Per tenir l'oportunitat d'arribar a moltes més persones, la Campanya de Recollida de Signatures, durarà fins el mes de setembre i finalitzarà el mateix dia de la Mercè, on APSOCECAT estarà present amb altre estand en la Plaça Catalunya de Barcelona. L'organització estima aconseguir un número important de signatures, signatures que seran, d'alguna manera, la veu

de recolzament de cada un dels ciutadans. Hom pot donar suport a la campanya i demanar-lo als amics i familiars tot baixant els formularis de www.apascide.org o demanant-los a APSOCECAT, Hotel d'Entitats de La Pau, tel. 93 305 43 85 e-mail: talking3@teleline.es

La creació i posada en marxa d'aquest tipus d'activitats, no seria possible realitzar-les sense l'instrument més apreciat d'una associació, que sense dubte, és el conjunt dels seus voluntaris; només amb l'esforç, la unió i l'esperit obert de tots ells és viable la conquesta d'exitosos propòsits.

L'experiència i pràctica en aquest tipus d'actes ens ajuda a veure, en general, que si la ciutadania mostra interès a conèixer de prop quines són les dificultats que ens envolten, (en el nostre cas, la Sordceguesa), aquest interès serà un dels camins per poder contribuir en la millora de la qualitat de vida de tots els nens, nenes, joves i adults Sordcecs.

Patricia Vilaró.

Responsable de comunicació d'APSOCECAT



La sordceguesa és una discapacitat poc coneguda que afecta relativament poques persones. Els professionals que treballen amb persones amb sordceguesa són massa pocs per la feina que cal fer, i no hi ha espais residencials ni programes de transició a la vida adulta adreçats a aquestes persones. Però no ens hem de desil·lusionar ni aturar, tot al contrari. No hem de deixar que hi hagi persones que visquin sense tenir els mateixos drets que la resta

Els dies 25, 26 i 27 d'Abril l'Associació va estar present a la 5a edició del Firentitats de Sants, Hostafrancs i La Bordeta. APSOCECAT tenia el seu estand, ben carregat de contingut, envoltat de mans de paper en què es podien llegir diferents missatges. Per a les persones amb sordceguesa les mans són una valuosa font de coneixement i comunicació, perquè els permeten explorar el seu entorn amb el tacte i ens parlen, i els parlem, amb les mans. Per aquest motiu, vam voler que aquestes estiguessin presents al Firentitats. Les mans del nostre estand, amb els seus missatges escrits, també parlaven al visitant: "Agafam les mans i explicam el que veus, el que sents... tot allò que sense tu, jo no podria saber mai"; "Explicam que passa al meu voltant, jo no puc veure ni sentir el que succeeix fora de mi"; "Fes tasques amb mi, jo no puc aprendre veient el que fas. Modela el meu cos i les meves mans per ensenyar-me a fer les coses"... Esperem haver convidat a la reflexió totes les persones que ens van visitar.

Difondre la sordceguesa tot informant de la discapacitat a totes les persones que sacostaven a l'estand era un dels nostres objectius. Però també, un gran nombre de voluntaris, tots uniformats, samarreta blanca amb el logotip de l'associació, mocador d'APSOCECAT i carpeta en mà, sacostaven als visitants per informar-los de qui som, què fem i què volem fer. El Firentitats va ser el nostre punt de partida en la recollida de signatures per tal que la sordceguesa sigui reconeguda com a discapacitat específica. Ara que ja han passat uns dies, recordo que quan informava la gent i els demanava la seva signatura es quedaven del tot estranyats quan els deia que la Sordceguesa és una discapacitat que no està reconeguda. Llavors, la seva pregunta immediata era: i què dius que els passa a aquests nens? En aquest moment jo els podia explicar el que representa per a un nen (tot i que només em puc fer una mínima idea) tenir aquesta discapacitat. Començava dient que són nens que ni veuen ni senten; també puntualitzava que la majoria posseeixen alguna resta visual i/o auditiva. Seguidament, els explicava la

manca i dificultat de comunicació i l'ús de la llengua de signes per acostar-los al món, l'aïllament social que comporta la discapacitat... Però en cap moment m'oblidava de tornar a repetir que treballarem amb nens, uns nens que poden riure, poden sentir-se feliços, poden estimar i han de sentir-se estimats. I aquest era el motiu pel qual havien de signar. Per a mi, una manera d'estimar-los és aquesta, recollint signatures per tal que les administracions facin les actuacions pertinents perquè a aquestes "personetes" no els manqui res: detecció de la discapacitat, atenció precoç, escoles de qualitat, residències especialitzades, solucions ocupacionals adequades, suports a les famílies...

Ja fa tres anys que sóc voluntària d'APSOCECAT, he participat directament amb els nens en sortides de cap de setmana, en colònies d'estiu, etc., i en tot aquest temps he conegut tant famílies com altres voluntaris. Tots ells són formidables i dignes d'admiració. Veient-los participar en el Firentitats m'els mirava il·lusionada perquè a mesura que passaven les hores veia refermar el nostre sentiment i el nostre esperit de lluita i superació, i sentia en tots ells les ganes de continuar treballant.

Ara volem arribar més enllà, volem informar la societat per tal que conegui la discapacitat. I, volem pressionar les administracions perquè la reconeixin i comencin a actuar. Al llarg del cap de setmana, van ser 3000 les persones que van signar el nostre document. Des d'aquestes línies els torno a mostrar el nostre agraïment! Moltes d'elles es van emportar fulls de recollida de signatures per distribuir-les entre els seus coneguts, familiars, amics, etc. Volem finalitzar aquesta campanya a les festes de la Mercè, on APSOCECAT hi tindrà un estand i un bon gruix de voluntaris, que dedicaran el seu temps per aconseguir el somriure i la satisfacció d'uns infants plens de vida i d'unes famílies sempre lluitadores.

Vull donar les gràcies a tots els voluntaris, els quals fan possible que APSOCECAT continuï endavant, i també a totes les persones anònimes, però amb nom, cognoms i D.N.I, que donen el seu suport a la nostra campanya.

Carme García.
Coordinadora d'APSOCECAT



RECOLLIDA DE SIGNATURES PER A LES PERSONES AMB SORDCEGUESA

La SORDCEGUESA NO ÉS la suma de sordesa i ceguesa.

Necessitem el vostre suport a la Campanya pel: Reconeixement de la Sordceguesa com a discapacitat específica
Demanem a les administracions que:

1. Es reconeixi oficialment la sordceguesa com a discapacitat específica
2. Tinguem el suport de professionals específics en sordceguesa un-a-un (guies-intèrprets, mediadors educatius i socials en sordceguesa, etc.)
3. Es creï un centre residencial i de suport específic per a persones amb sordceguesa.

Per donar el vostre suport a la campanya i demanar-lo als amics i familiars podeu baixar els formularis de www.apascide.org/unica.htm o demanar-los a APSOCECAT, Hotel d'Entitats de La Pau, tel. 93 305 43 85. E-mail: talking3@teleline.es

La campanya acabarà a l'estand que APSOCECAT tindrà a la Plaça Catalunya per la festa de La Mercè al setembre a on també recollirem firmes i formularis. Ricard López, APSOCECAT

Futbol, neu i aventura



Ho hem tornat a fer!

Com ja és tradició des de fa anys, un grup de famílies d'Apanse vam anar a passar un cap de setmana a La Massella amb ganes de retrobar amics i passar dos dies gaudint de la neu, de la conversa i dels esports d'aventura.

Després de les salutacions, tothom va començar a organitzar-se per fer allò que li venia més de gust. Mentre uns recollien l'equip i el *forfait*, buscaven una bona taula a la terrassa per petar la xerrada. Hi va haver qui va preferir fer turisme pels voltants o qui es va dedicar a fer de monitor davant les sol·licituts de la canalla, mentre que els més petits quedaven xops de tirar-se per la neu. Després de tota aquesta activitat necessitàvem un descans i vam tornar a l'alberg de La Seu a on no van faltar les estones de joc, de passeig i de futbol. L'any passat havíem pogut observar com n'era de divertit baixar pel canal del Segre, aquest any ho vam voler comprovar. Grans i petits ens vam vestir per a l'ocasió i ens vam llançar a l'aventura de fer *rafting*.

Els que anàvem a les barques ens ho vam passar d'allò més bé, però els que ens observaven des de fora encara van disfrutar més, rient de les nostres cares, de les caigudes i dels crits que fèiem.

Va ser un cap de setmana ple d'emocions i ja estem pensant en la sortida de l'any vinent.

Maribel Bardají